

I

ČOKOLÁDOVÝ DORT

Jen se zvedla opona a v hledišti zhaslo, Johana vyklouzla z lóže ven na chodbu. Teplý průvan pohnul záclonou u zrcadla a dveře vedoucí na schodiště se zakývaly v pantech. Zůstala stát a napjatě poslouchala. Ale všude bylo ticho, zdůrazněné vzdálenou hudbou.

Strachem jí vyschlo v ústech a jen s námahou polkla.

Co by řekla, kdyby se teď vrátil? Jak by mu vysvětlila, že tu bloudí, celá se klepe a hledá vchod do zákulisí? Hrůza, která z něj vycházela, ji ochromovala i na dálku. Měla by se vrátit na své místo, sledovat představení a na všechno zapomenout.

Ale náповěda je možná opravdu v nebezpečí! Hrozí mu za-

tčení a ona jediná ho může varovat, nikdo jiný. Jenže je zbabělá, a tak ho varovat nebude. Ne! Nikdy by si to neodpustila.

Proběhla chodbou až k malým dvířkům u jeviště a prudce stiskla kliku. Zamčeno.

Co teď?

Vyjít z divadla ven a zkusit to zadem? Když si představila, že na něj může za každým rohem narazit, ztrácela odvalu. Ale něco udělat musí. Tichounce na dvířka zaklepala. A ještě jednou, silněji. Nikde se nic nezvalo, jen hudba náhle přestala hrát a vystřídal ji smích obecnstva. Oni se smějí a tady zatím... Vplížila se zpět do lóže, ale nedívala se na jeviště, hra ji nezajímala, pozorovala jen tu masu rozesmátých obličejů, které tvořily v přítmí hlediště obrovskou nepřátelskou obludu. Žádná z těch tváří netušila, že kdesi v tomto prostoru je člověk, kterému hrozí nebezpečí. Johana ho neznala, ale dobře znala toho druhého člověka, toho, který byl nositelem nebezpečí. Komisař. Mohl se každým okamžikem objevit, a tím by ztratila poslední možnost náповědu varovat.

Nápor smíchu zesílil. Na jevišti kdosi upadl a plácal kolem sebe rukama. Najednou se Johaně zdálo, že si celou příhodu vymyslela nebo vysnila, že se probere doma v koutku pavlače, kde tak ráda sedává a splétá nekonečné historie o zradě, přátelství a lásce, divadlo bude pryč, pryč bude i komisař a náповěda. Jenže tohle nebyl sen!

Tichounce za sebou zavřela a pustila se k východu. Konec zmatku, musí to dokázat. Proplíží se divadlem jak myška, vnikne do zákulisí, najde náповědu a poví mu... Co mu vlastně poví? Vždyť si o ní bude myslet, že je šílená. Ne, jestli je v nebezpečí, tak všechno rázem pochopí, a jestli v nebezpečí není, ať si myslí, co chce.

„Slečinka něco potřebuje?“

Hlas, který se ozval ze tmy, byl tichý a vlídný, ale přesto jí rozbušil srdce. Jak jen mohla zapomenout, že tady v koutku za skleněnými dveřmi sedí šatnářka a na všechno dohlíží? „Není ti dobře?“ Šatnářka jí najednou tykala, snad proto, že vypadala tak nešťastně a bezradně.

„Bolí mě hlava,“ vzdychla si a vlastně nelhala. Z rozčilení jí hlava opravdu rozbolela. První překážka a už neví, jak dál. Vždyť komisař, když odcházel, nařídil šatnářce, aby na ni dávala pozor. Má tu tedy svého hlídacího psa... Jenže šatnářka nevypadala ani trochu jako hlídací pes, spíš jako stará hodná kočka. Mohla by jí poradit, jistě náповědu zná, snad má i klíče od spojovacích dveří, musí je mít, lehce mu doručí zprávu – kdo jiný se tu může volně pohybovat a nevzbudit podezření? Teď jen aby mi uvěřila, modlila se Johana, abych jí dokázala přesvědčit, že to není můj výmysl, hloupá dětská hra, která se nakonec obrátí proti ní.

A co když se obrátí proti mně, napadlo ji, co když se mi šatnářka vysměje a všechno prozradí komisaři? Na to nesměla myslet. Čas letěl a nic jiného jí vlastně nezbývalo.

„Kdyby někomu za jevištěm hrozilo nebezpečí, mohla byste ho varovat?“ vyhrkla.

„Jaké nebezpečí? Kdyby třeba hořelo?“

„Jsou snad i jiná nebezpečí,“ odsekla Johana. „Oheň hrozí všem stejně, ne jenom jednomu,“ dodala důležitě a doufala, že žena pochopí, jaké nebezpečí má na mysli. Ale nic tomu nenasvědčovalo. Šatnářka vytáhla z kapsy bonbon, podala jí ho a pořád se jen usmívala, sice dobrotivě, ale podle Johany naprosto hloupě.

„To jsou nápady, děvenko, ty jistě moc čteš. Proč se nedíváš na hru? Nelíbí se ti?“

Na chodbě se ozvaly kroky, Johana polekaně couvla do stí-

nu a s hrůzou čekala, jestli neznámý zamíří sem. Ale naštěstí to byl docela cizí člověk, který si jich ani nevšiml a zmizel v jedné z lóží.

„Kdyby to nebezpečí hrozilo nápovědovi,“ drmolila teď překotně, „ten je schovaný pod jevištěm, k tomu by se asi nikdo nedostal. Nebo dostal?“ naléhala.

Jak vyslovila slovo nápověda, tvář staré šatnářky se rázem změnila.

„Nápovědovi? To nebezpečí hrozí nápovědovi? Jaké nebezpečí?“

Johana poznala, že má vyhráno.

„Možná že ho někdo chce dát zatknout,“ řekla pomalu a neubránila se, aby to neznělo pyšně. A hned se pokárala, že je malicherná. „Opravdu ho chtějí zatknout, věřte mi. Slyšela jsem to, co jsem neměla slyšet. Ale slyšela jsem to dobře.“

Šatnářka se neptala, od koho to mohla slyšet, vždyť dobře věděla, s kým Johana do divadla přišla.

„Kdo by chtěl zatknout našeho nápovědu, takového hodného člověka?“ zašeptala docela tiše, spíš sama pro sebe.

„Každý může mít nepřítele, který ho falešně udá,“ namítla Johana. Pevně věřila, že v tomto příběhu má hlavní roli zrada, protože kdyby nápověda skutečně něco udělal, stávala by se tak jeho spoluvinicí. Zachvěla se. Vždyť nápovědu nezná, proč si je tak jistá, že má být zatčen nevinně?

„Nevěřím, že by náš nápověda měl nepřítele,“ řekla náhle šatnářka, jako kdyby jí četla myšlenky. „Bud' si jistá, že se ničeho špatného nedopustil. Ale může se stát, že i dobrá věc je v očích některých lidí špatná.“

Než se Johana stačila zeptat, jaká věc může mít tak podivnou povahu, že je dobrá i zlá zároveň, zůstala na chodbě sama. Vrátila se do lóže, poslušně si sedla, ale kdyby na jeviště

vpochodovalo dvě stě mouřeníků na bílých slonech, snad by si toho ani nevšimla. Všechnu pozornost věnovala tichounkému šepotu, který doprovázel hlasy herců. Zdálo se jí to, nebo ho skutečně po chvíli vystřídal ženský hlas? Byla by přísahala, že se herci najednou dívají častěji po nápovědově budce a že jsou snad i trochu rozpačití z toho, co se tam děje. Náhle k ní dolehl nápovědův hlas silně a jasně – a byl to mužský hlas. Maminka má pravdu, když hubuje, že věčně jen ležím v knihách a nedovedu pak svoje výmysly oddělit od skutečnosti.

Ale stejně nevěřila, že by se tak úplně mylila, a kousek po kousku si opakovala, co se ten den stalo.

Do Stavovského divadla ji na nedělní odpolední představení nepozval nikdo jiný než policejní komisař Kreuzmann, muž, kterého se obávala celá Praha a celá Praha ho pomlouvala, ovšem vždycky jen potají. Johana se ho také bála, i když by nedokázala říct proč, ale do divadla byla ochotná jít třeba s čertem. Věděla, že komisař je posedlý touhou vychovávat mladé dívky, a tak ji pozvání vlastně ani nepřekvapilo. Překvapilo ji, že šli k divadlu mnoha oklikami, on se neustále zastavoval a něco jí ukazoval, většinou málo zajímavého, pořád se vyptával, co si o tom či onom myslí, ale přitom se pátravě rozhlížel, jako kdyby někoho hledal. Několikrát se zastavil s lidmi, kteří byli dost podivně ustrojeni, a rychle, tlumeným hlasem s nimi hovořil. Nenamáhal se jí něco vysvětlovat, snad si myslel, že si ničeho nevšimla. Když procházeli Staroměstským náměstím, přitočil se k nim mladý člověk v kostkovaném kabátě, skoro ještě kluk, a dlouze něco vykládal. Komisař napjatě poslouchal a potom kývl na jiného, mnohem staršího muže, který je snad sledoval. A Johana slyšela na vlastní uši a docela zřetelně věty, které způsobily její nesnáze.

„Ihned po představení, ještě v divadle, nápovědu zatknou-

te. V jeho bytě sesbíráte všechny knihy, papíry zapečetíte a zabavíte!“

Připadala si jako v nějaké povídce a chvíli myslela, že ji komisař chce vyděsit a potom se jí vysmát. Ale jeho zamračená tvář plná hněvu svědčila o něčem jiném. Už bez zdržování ji odvedl do divadla, posadil na místo a ihned odešel. Očekávala, že už se řítí na nebohého nápoředu, ale vzápětí ho uviděla v protější lóži, jak kraluje klubku elegantních dam, jejichž smích zaléhal až k ní. Zdálo se neuvěřitelné, že tenhle člověk před chvílí vydával rozkaz, aby byl někdo zatčen, uvězněn, zničen.

Johana si položila rozpálenou hlavu do dlaní a zavřela oči. Svět kolem se jevil tak složitý; tolikrát přistihla dospělé, že jinak mluví a jinak jednají, nepochopitelně se přetvařují a navenek chválí věci, které doma odsuzují. Zklamalo ji, že i komisař byl takový, protože přes všechnu bázeň, kterou cítila, se mu zároveň i obdivovala. Kéž by tak mohla z divadla utéct a schovat se doma na pavlači nebo v pokojíku, kde bylo všechno známé a prosté! Ale seděla dál jak zhypnotizovaná, mrazilo ji i polévalo horko a ruce jí rozčilením vlhly.

„Tak co, panenka, jakpak se jí kus líbil?“ ozvalo se náhle. Leknutím povyskočila.

„No, co si myslí o hercích? Je spokojená? Nebo si nemyslí nic? Vypadá to, že se tu pěkně prospala, místo aby trochu dávala pozor.“

Teprve teď si Johana uvědomila, že představení skončilo. Němě vyšla za komisařem a klopýtala za ním až k bufetu, kde vybral velký kus čokoládového dortu a s úšklebkem jí ho podal.

„Myslím, že takové věci jsou její chuti milejší než divadlo a poezie.“